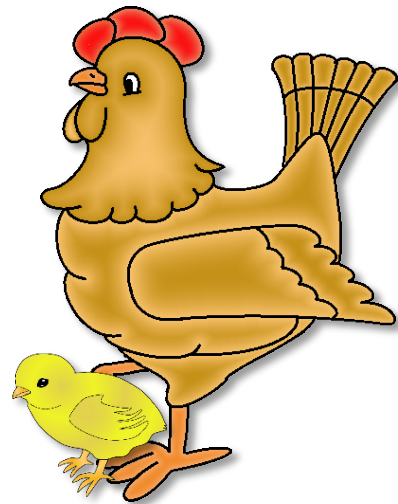
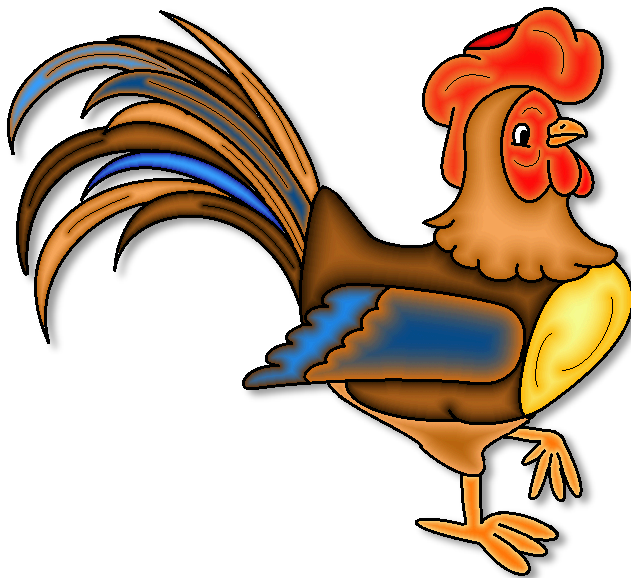

DANSK OPGAVERHÆFTE

4. Klasse ①

NAVN

KLASSE

Side	Opgave	Tjek
2	Ordklasser – navneord, udsagnsord og tillægsord	
3	Grundled og udsagnsled	
4	Nutids-r og stumme bogstaver	
5	Synonymer og Antonymer	
6	Sammensatte ord	
7	Af og ad – ligge og lægge	
8	Ordsprog og betydning	
9	Ordjagtspil	
10	Endelser -ende og -ene	

OPGAVE 1: ORDKLASSER

Navneord, udsagnsord og tillægsord er tre vigtige ordklasser i dansk.

- Navneord er en ting, et dyr eller en person – fx hest, stald, Emma.
- Udsagnsord fortæller, hvad nogen gør – fx smiler, spiser, sover.
- Tillægsord beskriver et navneord – fx brun, lille, glad.

Husk: Navneord kan have EN eller ET foran sig. Udsagnsord kan bøjes i fortid. Tillægsord passer til sætningen 'Meget ___'.

Skriv ordene i den rigtige kolonne

Skriv hvert ord i den rigtige kolonne i skemaet:

hoppe - bil - smuk - mælk - danse - vred
- fugl - synge - blød - sol - le - mørk

Navneord	Udsagnsord	Tillægsord

Egennavne og stedord

Egennavne er navne på bestemte personer eller steder – fx Danmark, Marie og Århus.

Stedord kan erstatte navneord – fx han, hun, de, det, vi, jeg.

Sæt ring om egennavnene og understreg stedordene i teksten herunder:

Sofie bor i Odense. Hun elsker at cykle med sin ven Marcus. De cykler tit til stranden, som ligger tæt på byen. Han er næsten altid hurtigere end hende.

OPGAVE 2: GRUNDLED OG UDSAGNSLED

I en sætning er der altid et grundled og et udsagnsled. Grundledet er den, der gør noget – det er svar på spørgsmålet: HVEM eller HVAD? Udsagnsleddet fortæller, hvad grundledet gør – det er svar på: HVAD SKER DER?

Eksempel: 'Pigen sparker til bolden.'
 -> Grundled: pigen Udsagnsled: sparker

Find grundled og udsagnsled

Udfyld skemaet for hver sætning:

Sætning	Grundled X	Udsagnsled O
Lillesøster tegner blomster.		
På turen løber hunden på plænen.		
Regnen falder stille på taget.		
Børnene griner meget højt.		
Nu strikker farmor en sweater.		

Skriv dine egne sætninger

Skriv 3 sætninger med et tydeligt grundled og udsagnsled i hver sætning:

1. _____
2. _____
3. _____

OPGAVE 3: NUTIDS-R OG STUMME BOGSTAVER

Nutids-r

Udsagnsord i nutid (præsens) ender næsten altid på -r eller -er.

Fx: spise -> spiser -- hoppe -> hopper -- løbe -> løber

Tip: Prøv at sætte 'jeg' foran udsagnsordet. 'Jeg hoppe' lyder forkert – det skal være 'Jeg hopper'.

Vælg den rigtige form og skriv den på linjen:

klippe / klipper

Frisøren skal _____ håret.

svømme / svømmer

Familien _____ i søen.

bygge / bygger

Arbejderne vil _____ et nyt hus.

drikke / drikker

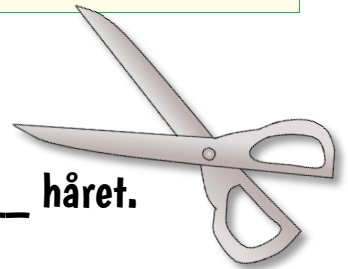
Katten _____ vand af skålen.

flyve / flyver

Fuglene begyndte at _____ over træerne.

male / maler

Min søster _____ et billede.

Stumme bogstaver

Nogle ord indeholder bogstaver, der ikke udtales. Fx: hvor, hvad eller hvilke.

Det stumme bogstav er det, man IKKE hører, når man siger ordet højt.

Sæt ring om det stumme bogstav i hvert ord:

hviske	bord	fugle	hvid
land	hjem	hård	hjælp

OPGAVE 4: SYNONYMER OG ANTONYMER

Synonymer er ord, der betyder næsten det samme. Fx: glad = fornøjet = lykkelig.
 Antonymer er ord med modsat betydning. Fx: varm <-> kold eller hurtig <-> langsom.

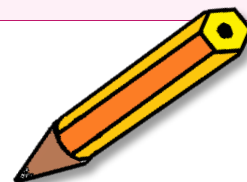
Synonymer – ord med samme betydning

Skriv mindst et synonym til hvert af ordene herunder:

glad	->		
stor	->		
gå	->		
mørk	->		
hurtig	->		
tale	->		

Antonymer – ord med modsatte betydninger

Forbind hvert ord med dets modsætning ved at tegne en linje:

<- tegn streger ->

varm

dag

glad

op

tom

ned

kold

nat

fuld

sur

OPGAVE 5: SAMMENSATTE ORD

På dansk kan vi sætte to ord sammen til ét nyt ord. Det hedder et sammensat ord.

Fx: sommer + ferie = sommerferie - bade + vand = badevand

Sæt ordene sammen

Sæt de to ord sammen og skriv det nye ord på linjen:

hunde	+	hus	=	
skole	+	taske	=	
cykel	+	sti	=	
sol	+	briller	=	
nøgle	+	hul	=	
morgen	+	mad	=	

Find sammensatte ord i teksten

Understreg alle sammensatte ord i teksten herunder:

Det var en skøn sommerdag, og solskinnet lyste ned over blomsterengen. Mads tog sin skoletaske og cyklede ned ad cykelstien. Ved isboden købte han en lækker jordbæris.

OPGAVE 6: AF OG AD – LIGGE OG LÆGGE

AF eller AD?

AF bruges foran et navneord og fortæller, hvad noget er lavet af, eller hvem det tilhører.

AD bruges for at fortælle retning eller vej: gå ad gaden, køre ad motorvejen.

*Tip: Prøv at erstatte med 'langs med' eller 'igennem'. Passer det? Så brug AD.
Ellers brug AF.*

Vælg AF eller AD og skriv svaret på linjen.

1. Han gik _____ trappen ned til kælderen.
2. fodbolden er lavet _____ læder.
3. De kørte _____ landevejen i to timer.
4. Stolen er bygget _____ eg og fyr.
5. Pigen gik _____ stien ned til stranden.
6. Det er en gave _____ min mormor.

LIGGE eller LÆGGE?

LIGGE bruges, når noget befinder sig et sted: Bogen ligger på bordet.

LÆGGE bruges, når man placerer noget: Læg bogen på bordet.

Sæt ring om det rigtige ord i parentes:

- Katten (ligger / lægger) på sofaen.
- Kan du (ligge / lægge) tæppet i skabet?
- Pengene (ligger / lægger) i lommen.
- Vil du (ligge / lægge) tøjet på stolen?
- Bogen (ligger / lægger) vist på skrivebordet.

OPGAVE 7: ORDSPROG OG BETYDNING

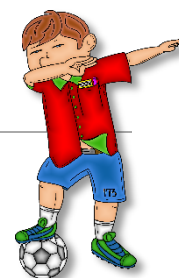
Ordsprog er korte, gamle sætninger fyldt med visdom. De betyder ikke altid det, de siger direkte – vi skal forstå dem i overført betydning.

Hvad betyder ordsprogene?

Skriv med dine egne ord, hvad du tror hvert ordsprog betyder:

„Gå ikke over åen efter vand“

Det betyder:

„Øvelse gør mester.“

Det betyder:

„Man skal ikke sælge skindet, før bjørnen er skudt.“

Det betyder:

Del 2: Forbind ordsprog med forklaring

Tegn en linje fra ordsprog til den rigtige forklaring:

<p>Ude godt, hjemme bedst.</p> <p>Rom blev ikke bygget på én dag.</p> <p>Morgenstund har guld i mund.</p> <p>Æblet falder ikke langt fra stammen.</p>		<p>Det er godt at stå tidligt op.</p> <p>Børn ligner tit deres forældre.</p> <p>Det kræver tålmodighed at nå sine mål</p> <p>Man savner hjemmet, når man er ude.</p>
---	--	--

OPGAVE 8: ORDJAGT

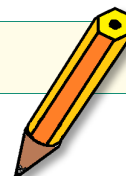
Find de 10 skjulte ord i ordjagten. Ord kan gå både vandret og lodret.
Sæt ring om hvert ord, når du finder det.

S	B	L	O	M	S	T	N	K	S
K	F	U	G	L	A	E	O	A	M
O	H	U	N	D	L	V	N	N	I
V	S	T	J	E	R	N	E	I	L
B	E	I	W	R	E	G	N	N	L
L	I	X	K	A	T	M	U	N	B
A	S	O	L	H	B	F	I	S	K
K	F	M	O	B	I	R	G	L	E
S	P	O	T	E	G	N	E	R	S
S	K	O	V	J	M	B	I	L	T

Find disse ord:

**KAT - SKOV - SOL - HUND - FUGL - BLOMST - BIL - STJERNE -
REGN - FISK - TEGNER - SMIL - LAKS - KANIN**

Tip: Arbejd /en linje ad gangen. Søg først vandret, så lodret.

Vælg 3 ord fra ordjagten og skriv en sætning med hvert:

- 1.
- 2.
- 3.

OPGAVE 9: ENDELSER -ENDE OG -ENE

-ende og -ene lyder næsten ens, men de bruges på helt forskellig måde!

-ENDE

Bruges ved udsagnsord:

løbende, syngende, smilende

Fx: Han kom løbende ind.

-ENE

Bruges ved navneord i bestemt flertal:

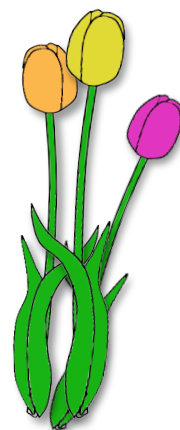
hestene, blomsterne, bøgerne

Fx: Børnene legede udenfor.

Del 1: Vælg den rigtige endelse

Sæt ring om det rigtige ord i parentes:

- Dreng (ene / ende) løb hurtigt over plænen.
- Fugl (ene / ende) sang smukt om morgenen.
- Hun gik syng (ene / ende) ned ad gangen.
- Katt (ene / ende) sov alle sammen i kurven.
- Løb (ene / ende) igennem parken, nåede han bussen.
- De duft (ene / ende) blomster var vidunderlige.

Del 2: Udfyld med -ene eller -ende

Skriv den rigtige endelse på linjen:

- Alle børn _____ stod pænt og stille i rækker.
- Den syng _____ pige vandt konkurrencen.
- Flere af biler _____ holdt stille ved lyskrydset.
- Alle fugl _____ fyldte skoven med musik.
- Det var en spænd _____ film de så i biografen.